

RJEŠENJA ISPITA IZ **SOCIOLOGIJE**
NA LJETNOM ROKU DRŽAVNE MATURE **SERIJE D-S028**
lipanj 2017.

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
1.	D
2.	C
3.	D
4.	D
5.	B
6.	D
7.	D
8.	A
9.	D
10.	C
11.	B
12.	B
13.	D
14.	D
15.	B
16.	A
17.	B
18.	A
19.	A
20.	B
21.1.	u politiku / (u) političke (društvene institucije) / u društvenu instituciju politike
21.2.	u kulturu / (u) kulturnu (društvenu instituciju) / u društvenu instituciju kulture
22.1.	promatranjem / promatranjem sa sudjelovanjem
22.2.	u kvalitativni (pristup istraživanju)
23.1.	meritokratsko (društvo) / meritokratski (tip društva) / meritokracija
23.2.	intergeneracijska (mobilnost / društvena pokretljivost) / međugeneracijska (mobilnost / društvena pokretljivost) / vertikalna (mobilnost / društvena pokretljivost)
24.1.	konvencionalnu (gomilu) / ekspresivnu (gomilu)
24.2.	aktivnu (gomilu) / rulju
25.1.	na (društvenu / socijalnu) stratifikaciju
25.2.	pozicijska (teorija)
26.1.	patrijarhalne odnose (patrijarhat) / rodnu nejednakost
26.2.	osobnost (ličnost) / srodstvo / etnicitet
27.1.	masovna (kultura) / potrošačka (kultura)
27.2.	popularna (kultura) / potrošačka (kultura)
28.1.	patrilinarno (nasljeđivanje)
28.2.	u neolokalnom / nuklearnom (tipu obitelji)
29.1.	predstavnička (demokracija) / posredna (demokracija)
29.2.	izravna (direktna demokracija) / neposredna (demokracija)
30.1.	postindustrijski (kapitalizam) / korporativni (korporacijski kapitalizam) / informacijski (kapitalizam) / globalni (kapitalizam)
30.2.	postindustrijski (kapitalizam) / korporativni (korporacijski kapitalizam) / informacijski (kapitalizam) / globalni (kapitalizam)

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
31.1.	privatizacija religije
31.2.	(religijski) fundamentalizam / religije koje odbacuju svijet (nova religioznost)
32.1.	(u okviru) konfliktne (perspektive) / (u okviru) feminističke (perspektive)
32.2.	skriveni nastavni plan (program)
33.1.	na globalizaciju (kulture) / na kulturnu globalizaciju
33.2.	Anthony Giddens / A. Giddens / Giddens / Ulrich Beck / U. Beck / Beck
34.1.	otuđenje / alijenacija
34.2.	Racionalizacija je za Webera proces u kojem su u modernom društvu sva područja društvenoga života podvrgnuta računanju i predviđanju (nestaje čarobnost svijeta, a osjećaji, strasti i vjera se zamjenjuju racionaliziranim životom).
34.3.	(u okviru) interakcionističke (perspektive) / (u okviru) interakcionizma
35.1.	primarni (tip devijantnosti) / primarna (devijantnost)
35.2.	formalnoj / negativnoj (vrsti sankcija)
35.3.	Socijalna kontrola / Promicanje društvene konformnosti - neprijateljskim odnosom (kažnjavanjem kriminala) prema onima koji odstupaju izvan okvira društveno prihvatljivog ponašanja, društvena većina provodeći svoju ideju ispravnosti u stvarnosti prema onima koji krše norme potiče društvenu konformnost. / Učvršćivanje društvenih normi - društvo učvršćuje svoje norme svaki put kada se netko osudi za devijantno ponašanje jer mnoge norme nisu jasne ili izražene čvrstim pravilima. / Osnažuje društvenu grupu - usmjeravanjem pažnje protiv devijantnog ponašanja ili zajedničkog neprijatelja ili protivnika potiče se emocionalna povezanost među ljudima i grupna solidarnost.
36.1.	(prema) funkcionalizmu / (prema) funkcionalističkoj (perspektivi)
36.2.	Max Weber / M. Weber / Weber
36.3.	Profesije/liječnici nastoje poboljšati svoj položaj na tržištu tako da liječnička profesija kontrolira ulazak novih članova u svoju profesiju ograničavanjem upisa na fakultete, izdavanjem dozvola za rad i tako osiguravaju veliku potražnju za svojim uslugama i visoku cijenu na tržištu rada, polazu isključiva prava na obavljanje određenoga (liječničkoga) posla (pripadnici liječničke profesije posjeduju visok stupanj autonomije u svojem poslu zahvaljujući visoko specijaliziranomu znanju zbog kojega smatraju da bolje znaju rješenje nekoga problema nego liječnici alternativnih oblika liječenja (kiropraktičari, homeopati i dr.).
37.1.	(ritual) prijelaza
37.2.	razvojnu (socijalizaciju) / sekundarnu (socijalizaciju)
37.3.	Pojedinac uči da je njegov položaj uvjetovan usporedbom s drugima, a ne zajamčen unaprijed . To zapravo znači da su njegove spособnosti i postignuća vrednovani sa stajališta općih mjerila prihvaćenih u društvu , a ne s obzirom na posebna mjerila, kao što je biti nečijim djetetom ili pripadnost rasi i sl. / Škola je društvo u malome, prevladavaju univerzalističke norme.
38.1.	Kredencijalizam je zahtjev da je za određeni posao potrebna svjedodžba . Ta svjedodžba ne jamči da je osoba osposobljena obavljati taj posao , no tržište rada traži sve višu razinu obrazovanja za obavljanje određenog posla pa dolazi do inflacije diploma . (Većina znanja potrebnih za obavljanje nekog posla nauči se na samom poslu, a ne u školi.) / Kredencijalizam je zahtjev da

BROJ ZADATKA	TOČAN ODGOVOR
	je za određeni posao potrebna svjedodžba i zbog toga školska diploma služi više kao mjerilo statusa u društvu, nego što jamči neka posebna znanja.
38.2.	konfliktna (perspektiva)
38.3.	Tehnološki razvoj zahtijeva obrazovaniju radnu snagu jer se tehnologija brzo razvija i postaje sve složenija, a time se povećava obrazovna razina radnika potrebna za opsluživanje te tehnologije.
39.1.	Max Weber / M. Weber / Weber
39.2.	na socijalnu kontrolu (osiguravanje poštivanja društvenih normi) / na internalizaciju norma (oblikovanje savjesti)
39.3.	K. Marx - smatra kako je funkcija religije da pruži utjehu za neizbježnost društvenog poretka, siromaštva i dr. Na taj se način situacija definira kao nepromjenjiva i stalna, a ljude potiče da prihvate težak život i ne bune se protiv postojećih društvenih odnosa. Religija djeluje kao omamljujuće sredstvo da bi otupjela bol što ga proizvode društvena nepravda i privilegiji vladajuće klase.
40.1.	industrijsko (društvo) / industrijski (tip društva)
40.2.	Sve više se traže zanimanja koja se temelje na znanju i rukovanju informacijama (primjerice u financijama, oglašavanju, istraživanju tržišta, znanosti). / Profesionalci i tehnički stručnjaci (znanstvenici, inženjeri i kompjuterski stručnjaci) postaju sve važniji u određivanju smjera razvoja društva zbog sve veće važnosti teoretskog znanja : ono je osnova na kojoj društvo napreduje.
40.3.	Stručnjaci i tehničari dobivaju sve veći značaj jer raste broj uslužnih djelatnosti. (Postindustrijsko društvo organizirano je oko znanja koje služi društvenoj kontroli i usmjerava inovacije i promjene.)
41.1.	veličina, gustoća (stanovništva), socijalna (društvena) raznolikost (heterogenost stanovništva)
41.2.	dediferencijacija (decentralizacija)
41.3.	Važnost kulture povezana je s turizmom i rastom takozvane simboličke ekonomije, gospodarstvo se u gradu sve manje temelji na proizvodnji i potrošnji dobara (sve više na proizvodnji i potrošnji kulture).